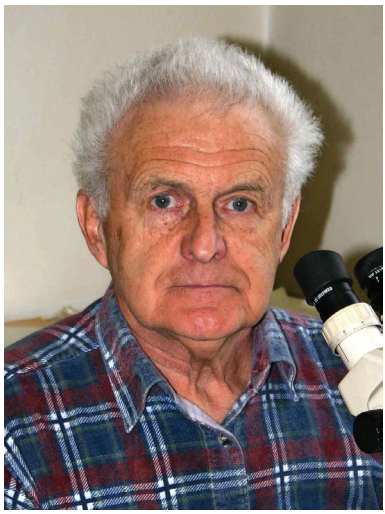
Published December 27, 2019

Klapalekiana, **55**: 297–300, 2019
ISSN 1210-6100

MUDr. Alois Hamet pětaosmdesátníkem

V říjnu se dožívá 85 let královéhradecký lékař a entomolog MUDr. Alois Hamet. Narodil se 22.10.1934 ve Švábíně, kde byl jeho otec úředníkem na Colloredo-Mansfeldském panství. Do tří let žil v rodné osadě a pak na Dobříši až do roku 1946, kdy se rodina odstěhovala do Olomouce. Zde navštěvoval Slovanské gymnázium, kde v roce 1953 maturoval. Po maturitě nastoupil na Vojenskou lékařskou akademii v Hradci Králové, kterou ukončil s vyznamenáním v roce 1959.

Po dvouleté nemocniční praxi sloužil pět let u tankového pluku v Přáslavicích na okraji vojenského výcvikového prostoru Libavá. Odtud „unikal" do Brna, kde na přírodovědecké fakultě dálkově studoval rok biochemii. V roce 1965 vyhrál konkurz na Katedru válečného vnitřního lékařství na II. interní klinice v Hradci Králové, kde pak pracoval jako odborný asistent a později jako docent vnitřního lékařství a vedoucí jednotky intenzivní péče. Po ukončení osmnáctiletého úvazku u armády přešel na Katedru II. interní kliniky lékařské fakulty a pracoval tam až do odchodu do důchodu v roce 1992. Je autorem nebo spoluautorem více než 150 odborných sdělení z oboru kardiologie a intenzivní péče (Bureš 2014).

O přírodu se Alois Hamet (pro nás Východočechy vždy jen Lojza) zajímal již od dětství, ale broukům se začal věnovat až po ukončení studia medicíny. Měl štěstí, protože se seznámil s vynikajícím olomouckým sběratelem ing. J. Paláskem, který ho s láskou a pochopením zasvětil do tajů entomologie.

Později, během aktivní lékařské dráhy v Hradci Králové už nebylo na entomologii tolik času, leč zájem o brouky jej nikdy zcela neopustil, a tak hned po odchodu do důchodu mohl svůj zájem o koleopterologii intenzívně rozvíjet. Po „povinné" koketérii se sběratelsky atraktivními skupinami (tesaříci, kovaříci, střevlíkovití) si oblíbil drabčíky (Staphylinoidea), nosatce (Curculionoidea) a vodní brouky. Nakonec se začal intenzívně věnovat regionální faunistice, především svému oblíbenému kraji na severovýchodě Čech, chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Zde mu byla (a dodnes je) logistickým zázemím chalupa na hřebeni Jestřebích hor. Díky jeho intenzivní průzkumné práci tak vzaly za své původní představy o poněkud zapšklém a entomologicky neatraktivním Broumovsku. Po několika drobnějších příspěvcích o tamní fauně svůj průzkum korunoval (ve spolupráci se Zdeňkem Vanclem a za přispění dalších kolegů) publikací Katalogu brouků CHKO Broumovsko (2005). Katalog dokladoval výskyt 1932 druhů brouků z Broumovska, přičemž bylo zpracováno více než 30 000 determinovaných jedinců brouků. Autoři se tehdy nedočkali žádné institucionální podpory, a tak Katalog vydali vlastním nákladem. V roce 2016 pak autoři Katalog aktualizovali (byť už jen v elektronické formě) a z Broumovska podchycují výskyt úctyhodných 2160 broučích druhů.

Kromě Broumovska, takto krajině jeho srdci nejbližší, se věnoval i faunistice východního Polabí a Moravského krasu. Průzkumy vždy zúročil publikací výsledků (viz bibliografie). Řadu písemných zpráv (ještě v předstihu před publikací) vypracoval pro orgány ochrany přírody.

V době, kdy byl již zdravotně limitován problémy s páteří, zpracoval, tj. vypreparoval a z větší části i determinoval bohaté sběry z jeskyní a propastí České republiky, které nashromáždil kolega Roman Mlejnek. Výsledky, které publikovali (2015) v monotematickém čísle časopisu *Acta speleologica* spolu s výše jmenovaným a Janem Růžičkou, představují *opus magnum* na poli koleopterologického poznání uvedených specifických habitatů na území Česka.

Díky aktivní entomologické a sběratelské aktivitě vlastní rozsáhlou sbírku brouků (asi 300 muzejek).

Přírody, a to především horské přírody, si všímal i na mnoha svých cestách, ať už jako horolezec a později jako vysokohorský turista. Prošel desítky pohoří od severoafrického Atlasu přes Alpy a Karpaty po Ťan-Šan, procestoval mimo jiné i řadu ostrovů od Islandu přes Madeiru až po Krétu. Jako lékař se zúčastnil vysokohorské expedice do Mongolska a horolezecké expedice do Himálaje, v roce 1984 na vysokohorské expedici do Sikkimu a Himálaje přijal nejen roli lékaře, ale i funkci řidiče nákladního expedičního auta. Z jeho sběrů z Pákistánu byl na jeho počest byl pojmenován nový druh *Cardiophorus hameti* (Platia, 2015).

Výborné fyzické kondici a zdatnosti se těšil do vysokého věku, z pardubické entomologické burzy často chodíval domů do Hradce pěšky, byť cestou míjel už jen horu Kunětickou.

Alois Hamet je podruhé ženatý, syna a dceru má z prvního manželství. Současná manželka paní Květa je vrchní sestrou na II. interní klinice v Hradci Králové. Svého chotě přes třicet let doprovázela po nejrůznějších pohořích světa a zejména v posledních letech v Moravském krasu mu pomáhala při terénních průzkumech.

Pro zdravotní potíže s páteří (v důsledku kterých nakonec podstoupil dvě operace), musel omezit terénní entomologické aktivity, ale naštěstí se stále může věnovat svým dalším zájmům a koníčkům – vážné hudbě, historii, architektuře, výtvarnému umění a v poslední době i paleografii.

Na vycházkách obdivuje a fotografuje rostliny, houby a jako spolupracovník participuje na akcích východočeské pobočky České botanické společnosti.

Milý kolego a příteli, přejeme Ti do dalších let hodně štěstí v osobním životě a především zdraví, ať tě ještě dlouho těší Tvůj široký vějíř zájmů a koníčků včetně těch šestinohých.

Miroslav Mikát

LITERATURA

BUREŠ J. 2014: Významné životní jubileum doc. MUDr. Aloise Hameta, CSc. *SCAN (Časopis fakultní nemocnice a lékařské fakulty UK v Hradci Králové)* **24**: 22 (in Czech).

PLATIA G. 2015: Description of new species of click beetles from the Palearctic region with interesting new records (Coleoptera, Elateridae). *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa (S.E.A.)* **56**: 13–25.

ENTOMOLOGICKÁ BIBLIOGRAFIE MUDR. ALOISE HAMETA

REŠL M. & HAMET A. 1989: Jeden z nejvzácnějších. *Šumava* **28**: 15–16 (in Czech).

HAMET A., MOCEK B. & SPÍŠEK J. 1999: Výskyt Cicindela arenaria vienensis Schrank, 1781 (Coleoptera: Carabidae, Cicindelinae) ve východních Čechách. (The occurence of Cicindela arenaria vienensis Schrank, 1781 (Coleoptera: Carabidae, Cicindelinae) in Eastern Bohemia). *Acta Musei Reginaehradecensis, Series A* **27**: 125–127 (in Czech, English summary).

HAMET A. 2002: Faunistic records from the Czech Republic – 150. Coleoptera: Curculionidae. *Klapalekiana* **38**: 172.

HAMET A., VANCL Z., BOUKAL M., TRÁVNÍČEK D. & JEZIORSKI P. 2002: Vodní brouci CHKO Broumovsko (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Spercheidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Elmidae, Dryopidae, Heteroceridae). (Water beetles of the Broumovsko Protected Landscape Area (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Spercheidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Elmidae, Dryopidae, Heteroceridae)). *Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti* **7**: 223–276 (in Czech, English summary).

HAMET A., MERTLIK J. & VANCL Z. 2003: Kovaříkovití (Coleoptera, Elateridae) CHKO Broumovsko. (Elateridae in the Protected Landscape Area Broumovsko). *Acta Musei Reginaehradecensis, Series A* **29**: 89–94 (in Czech, English summary).

HAMET A. & VANCL Z. 2003: Výsledky faunistického průzkumu brouků tribů Cicindelini, Carabini a Cychrini v CHKO Broumovsko. (Faunistic research results of beetles tribes Cicindelini, Carabini, Cychrini in the Protected Landscape Area Broumovsko). *Acta Musei Reginaehradecensis, Series A* **29**: 83–87 (in Czech, English summary).
HAMET A. & VANCL Z. (eds) 2005: *Katalog brouků (Coleoptera) CHKO Broumovsko. (Catalogue of beetles (Coleoptera) of the Broumovsko Protected Landscape Area)*. Olga Čermáková, Hradec Králové, 126 pp. (in Czech, English summary).
HAMET A., ŠŤOURAČ P. & MIKÁT M. 2006: Faunistic records from the Czech Republic – 208. Coleoptera: Staphylinidae. *Klapalekiana* **42**: 216.
TRÁVNÍČEK D., BOUKAL M., HAMET A., VANCL Z., CSÉFALVAY R. & VAŠÍČKOVÁ K. 2008: Vodní brouci CHKO Moravský kras (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Elmidae, Dryopidae, Heteroceridae). Water beetles of the Moravský kras PLA (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Elmidae, Dryopidae, Heteroceridae). *Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti* **8**: 34–58 (in Czech, English summary).
HAMET A. 2009: Faunistický průzkum brouků (Coleoptera) nivy Labe v úseku Vysoká nad Labem – Němčice (Česká republika, východní Čechy) provedený v roce 2008. (Faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Labe river floodplain between Vysoká nad Labem and Němčice (Czech Republic, Eastern Bohemia) in 2008). *Klapalekiana* **45**: 33–63 (in Czech, English summary).
HAMET A., VANCL Z., BOUKAL M., TRÁVNÍČEK D. & VAŠÍČKOVÁ K. 2009: Brouci CHKO Moravský kras. (Beetles of the Moravský kras PLA). *Acta Musealia Muzea Jihovýchodní Moravy ve Zlíně* **9**: 11–46 (in Czech, English summary).
HAMET A., HAMETOVÁ VAŠÍČKOVÁ K. & MLEJNEK R. 2012: Faunistický průzkum brouků (Coleoptera) Národní přírodní rezervace Vývěry Punkvy v letech 1991–2010. (Faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Vývěry Punkvy National Nature Reserve in 1991–2010). *Klapalekiana* **48:** 29–73 (in Czech, English summary).
HAMET A., MIKÁT M. & VANCL Z. 2014: Doplněk ke katalogu brouků (Coleoptera) CHKO Broumovsko. (Supplement to the Catalogue of beetles (Coleoptera) of the Broumovsko Protected Landscape Area). *Acta Musei Reginaehradecensis, Series A* **34**: 171–188 (in Czech, English summary).
MIKÁT M. & HAMET A. 2014: Výsledky faunisticko-ekologického průzkumu fauny brouků (Coleoptera) kamenolomu Rožmitál a jeho okolí (CHKO Broumovsko). (The results of faunistic and ecological research of beetle faunna (Coleoptera) in the Rožmitál quarry and its vicinity (Czech Republic, Northeast Bohemia, Broumovsko Protected Landscape Area)). *Acta Musei Reginaehradecensis, Series A* **34**: 69–99 (in Czech, English summary).
HAMET A. & VANCL Z. 2015: Necílové druhy brouků (Coleoptera) ve feromonových kůrovcových lapačích na území Broumovských stěn a Stolových hor. (Non-target beetles in the pheronom traps of the Broumovské stěny and Stolové hory Mountains). *Acta Musei Reginaehradecensis, Series A* **35**: 61–74 (in Czech, English summary).
MLEJNEK R., HAMET A. & RŮŽIČKA J. 2015: Brouci (Coleoptera) v jeskyních a propastech České republiky. (Beetles (Coleoptera) in caves and chasms of the Czech Republic). *Acta Speleleologica* **6**: 3–112 (in Czech, English summary).
HAMET A. & VANCL Z. 2016: Katalog brouků (Coleoptera) CHKO Broumovsko. Opravené a doplněné druhé vydání. (Catalogue of the beetles (Coleoptera) of the Broumovsko Protected Landscape Area. Second completed and corrected edition). *Elateridarium* **10 (Supplementum)**: 1–137 (in Czech, English summary).